

BAJA-BÁCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal.
FERENCIEK-TÉRE 2 SZÁM

Felolvasó szerkesztő és felelős kiadó
D. R. KNÉZY LEHEL

Helyben negyedévre 6 pengő
Helyben egy hónapra 2 pengő
ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

1936.

Az 1935. esztendő elmúlt; sok gondja vesződsége a hátunk mögött; új esztendőnek megyünk eleibe.

Sok kérdőjel mered elénk. Vajjon jobb lesz-e a régimél az új esztendő? Ad-e jobb termést az Isten kegyelme?

Elműlik-e a fenyegető háborus veszedelem és visszatar-e az a bizalom, amely nélkül nem remélhető a viszonyok általános javulása?

Sokasodnak-e egyéni gondjaink, bajaink, vagy pedig összecsapnak felettünk a hullámok?

Kétségtelen, hogy az az általános javulás, mely a mezőgazdánknál már is tapasztalható, fokozottabb mértékben éreztetni fogja hatását a többi társadalmi osztályoknál is, csak az kell, hogy a pénzintézetek és az adóhatóságok a mai néhez idők méltányossági szempontjait kellő mértékben alkalmazzák.

Az elmúlt esztendő nagyon nehéz és gondterhes volt, de mégis azzal a kívánsággal várjuk az újat, hogy ne legyen rosszabb az elmultnál.

A magyar törvényhozás tagjai még egyetlen esztendőben sem érintkeztek annyit választóikkal, a polgársággal, mint az 1935. esztendőben. Gömbös Gyula miniszterelnök egyenes kívánságára járták a képviselők kerületeiket és fogják járni az 1936-ik évben is. Így biztosította a miniszterelnök, a NEP vezére, az állandó kapcsolatot a nép és kormány között.

A nép helyzetét és hangulatát jól ismerő képviselők és parlament képezik a helyes és jó törvényhozást, valamint a kormányzás legfőbb biztosítékát. Lehetetlen, hogy ez a sok önfeláldozó, nemes munka ne hozza meg gyümölcsseit már a közel jövőben, éppen ezért bizalommal köszöntjük és várjuk az új esztendőt!

A városi kis- és közgyűlés.

Hétfőn, december 30 án délelőtt 11 órakor tartotta Baja város közgyűlése kisgyűlést, délután 3 óraker pedig közgyűlést.

A kisgyűlés tárgyait egyhangulag elfogadta a bizottság.

A délutáni közgyűlésen a sorrendet megváltoztatta a gyűlés és első sorban a választásokat ejtette meg. Megválasztották a közigazgatási bizottságba dr. Fischhoff Zsigmond, Klein Emil, dr. Major József, Szilágyi György, dr. Tordai Ányos.

Kijelölő bizottságba rendes tagul Katanics Antal, dr. Milassin Jenő, póttagul dr. Nicolaus Béla.

Tanoncskolai felügyelő bizottság elnökéül Máhig Ervin

Testnevelési bizottságba dr. Bernhardt Sándor, dr. Knézy Lehel, vités Losonczy György, dr. Milassin Jenő, dr. Mamusich József, Rumbach István.

O. F. B. ügyekben véleményező

bizottságba Auer Emil, dr. Major József, Milkó Mátyas.

Közgazdasági bizottságba Sámán Jabab.

Számonekérőszékbe dr. Bruck Auer, dr. Milassin Jenő.

Villamosüzemek I igazgatóságába Besseney Miklós, Horváth Béla, Tomasics Gyula.

II. felügyelő bizottságba Lemberger Imre, Welchner Lőrinc.

Egészségügyi bizottságba dr. Gósy Ferenc, dr. Graunag Ármán, dr. Makray László, Milkó Mátyas, Polgár Lajos, Székelyi Rezső, Tomasics Gyula, dr. Fehérváry Jenő.

Igazoló választmányba dr. Fischer Jákó, dr. Fischhoff Zsigmond, dr. Mamusich József, dr. Mészöly Miklós, Mikoleczky Ferenc, dr. Pump Károly, dr. Reiner Antal, dr. Reiser Peter bizottsági tagokat.

(A közgyűlés többi pontjairól legközelebbi számunkban referálunk.)

Újabb bűnvádi eljárást indít az ügyészség Eckhardt Tibor és Hegyemegi-Kiss Pál ellen az igazságügyminiszter rágalmozása miatt

A karácsony napján közzétett legfelsőbb kegyelmi elhatározással kapcsolatban Eckhardt Tibor és Hegyemegi Kiss Pál, akik ellen a budapesti királyi ügyészség az igazságügyminiszter sérelmére elkövetett felhatalmazásra üldözendő rágalmozás vétsége miatt eljárást indított, több lapban nyilatkozatot tettek közre, amelyben kijelentették, hogy a közkegyelemben való részvételüket nem óhajtják, az ügyészség által vád tárgyává tett nyilatko-

zatokat tehát meg fogják ismételni és felkérlik az igazságügyminisztert arra, hogy ellenük az eljárást folytassa. Eckhardt Tibornak és Hegyemegi Kiss Pálnak ez az óhajlása teljesülni fog. Mint értesülünk, az igazságügyminiszter felhatalmazta és utasította a budapesti királyi ügyészséget arra, hogy ellenük újabb nyilatkozat alapján rágalmozás vétsége miatt a bűnvádi eljárást szorgalmazza.

A béketerv Olaszország határain kívül bukott meg.

Mussolini érdekes beszámolója a gazdasági, politikai és katonai helyzetéről.

Az olasz minisztertanács hétfő délelőtti ülésén Mussolini miniszterelnök részletesen beszámolt a nemzetközi politikai helyzet legutóbbi eseményeiről.

A párisi ideiglenes megegyezési javaslatokra utalva, hangzottatta, hogy azok nagyon távol állottak a legkisebb olasz igények kielégítésétől is. Különösen ami a határok és

az olasz lakosság biztonságát illeti. A javaslatok egyébként megbuktak, mielőtt a fasiszta nagytanács törvényadta hatalmának fogva megvizsgálhatta volna ezeket. Ennek a bukásnak okai azonban kivétel nélkül Olaszország határain kívül keresendők, amit a jószándéku emberek ma már mindenütt kezdenek elismerni.

Kazinczy és Baja.

Régi lapokat szedgetek elő kéziratgyűjteményemből. Még 1931-ben irogattam őket össze, akkor, mikor a magyarság Kazinczy Ferenc halálának százéves évfordulóját ünnepelte. Baja akkor is ünnepelt s én nem akartam ünneprontot lenni az akkor még jelentéktelennek látszó adatgyűjtéseim közlésével.

1931. helyett közlöm őket most. Azóta rájöttem ugyanis, hogy városunknak nincs is olyan sok kapcsolata olyan nagy íróval, mint Kazinczy Ferenc. Meg kell bízniünk az ilyen apró, jelentéktelennek látszó időadománytörténeti kapcsolatokat, mert bizonyos, az idegen elemek folytonos bevándorlása közepette nagyon a magyar nyelvet és műveltség szélére sodródott Baja és történelem folyamán.

Ha Kazinczy Ferenc élete történetét vizsgáljuk nem találunk semmi adatot, hogy valaha is járt volna Baján. Ha ő nem járt is itt, itt járt Baján — katonáskodó (később ezredes) öccse — Kazinczy László. Az ő Baját említő levele valószínűleg az első kapocs a címben megjelölt viszonyban. Kazinczy László 1782. ápr. 13-án kelt levelében Vinkovcára való utazását írja meg bátyjának. — A levélből csak a Baját illető részeket idézzük szószent.

F. év jan. 9 én Gödöllőn a gróf (valószínűleg parancsnok, gróf Wartensleben), „Bajai Tisztartója” igazítja utba a Duna felé. Tizenkettedikén Dömsödön kocsi fogad Bajáját. Tizennegyedikén tíz óraker érkezik Nádudvarra, innen még az nap két óraker Bajára. Bajáról a következőket írja bátyjának: (Bajáról) „mélán el lehet mondani, mint Tokajról, hogy nagy Empórium (kereskedelmi gócpont), mivel ez az egész Rátságának Metropolis. Birja Grassalkovits az egész Dominiumot. Itt ha a Dunától nem féltem volna, mulathattam volna, mivel Pestről egy omissiom volt, amelyet az ide való (amint mondják) szép népnek magamat aurofrohaltam volna: de így másra bízván, elmúlt és mivel innét már Forsponont kellett mennem az Assignationt sokszori nézése és az én sokszori káromkodásom után, utoljára elő állott a szekér és itt láttam legelőször, hogy magam vagyok azért is a két ráztól először

Mélyen tisztelt vevőinek és ismerőseinek Boldog újévet kíván Reinhardt Mátvás.

Botrányos verekedés a Laky-féle tánciskolában.

Az utóbbi időben egymást érik az utcai verekedések. Tegnap számunkban megírtuk, hogy a Deák-féle verekedés három áldozatát kórházban ápolják; ma újabb verekedés tartja izgalomban a fiatalokat.

A Laky-féle tánciskolában két táncos aranyifju: Petrovácz Péter és Klazsik László legények a bál alatt össze-

szólalkoztak. Csakhamar párás verekedés zavarta meg a táncoló fiatalokat. Petrovácz arcul ütötte riválisát, majd csakhamar a földön fetrengve „birkóztak”. A két verekedőt a közönség csak nagy ügyvelbajjal tudta szétválasztani. A rendőrség szigorú vizsgálatot rendelt el a sorozatos verekedések és botrányok ügyében.

Láza községben 80 késszurással szítává szurkált a feldühödött tömeg, egy lövöldöző falurosszát.

A verekedések történetében szinte példátlan eset tartja izgalomban Láza község (S-lavónia) lakóit. A községlőterén hagyományos parasztmulatság volt, melyen a község apraja-nagyja résztvevett. A népmulatságon a szomszéd községből átment a falurossza hírében álló verhetetlen verekedő: Brzonác Szeptán, aki belelötött a táncolókkba, majd elővette a revolverét és lövöldözni kezdett. Egy 22 éves fiatalasszonyt az egyik golyó eltalálta és a sze-

rencsétlen nő a helyszínen meghalt. Óriási pánik tört ki a táncolók között; üldözöbe vették Brzonácot, akit sikerült is elfogni. A feldühödött tömeg a botrányokozó gyilkost egy fához köftötte, majd karókkal és dorongokkal agyonverték. A rendőrségi vizsgálat megállapította, hogy 60–80 késszurás érte Brzonácot. Tíz embert letartóztattak, köztük számos asszonyt is akik szintén résztvettek a lincselésben.

„Édesanyám hol vagy” c. háromfelvonásos a Kiscsávolyi Olvasókörben.

A Kiscsávolyi Olvasókörben tegnap este 8 órai kezdettel mutatta be a kiscsávolyi Teréz Leánykör Király Irén tanítónő rendezésében „Édesanyám hol vagy?” c. háromfelvonásos színdarabot.

Az izlésesen és ügyesen megren-

dezett színdarabnak főszereplője Virég Katóka volt. A szinte önmagát leltülmülő kis főszereplőt a nagyszámú közönség lelkes ünneplésben részesítelte.

A többi kis szereplő:

Udvari Ella, Perishity Veronika, Pohl Ilonka, Dosztán Kató, Szommer Gitta, Pohl Anna, Szabó Mária, Bódis Elelka, Papp Joli és Török Mariska szintén szép sибert ér-

Az ideai tél szövetszenzációja

az „Elertex” és „Elersupertex”

kiváló öltöny, sport és kosztümszövet
nem gyűrődik, nem fényesedik,

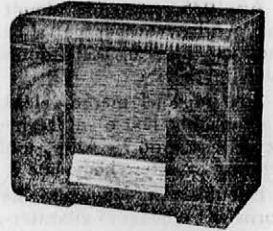
elegáns, olcsó
tartós, és jó.

Szavatoltan tengerentuli gyapjuból készülnek,

Baja és környékének kizárólag Reith Farkas Fial-nál.

(ek el. Felvonás közben több ügyes szavalt hangzott el.)

Az előadás végén Máhig Ervin plébános meleg szavakkal mondott köszönetet a megjelent közönségnek, a kis szereplőknek és Király Irén tanítónőnek, ahinek a mesterien megrendezett darab rendezése köszönhető.

A legújabb Philips RÁDIÓK is
Bruszt-nál
szerezhetők be a legelőnyösebben!
Orion, Philips, Standard, RAKTARA.
Tel-funken gépek nagy

Fönn az égen . . .

Írta: Oláh Sándor.

Fönn az égen gomolyogva
Tovaszálló bus felete lellegek,
Vigyétek el magatokkal
Az én árva, összelőrölt lelkemet.
Szálljatok el messze, messze,
Oda, hová nem kísér el szerelem,
Óh, ahol nincs lánykacagás,
Ahol nincsen virágnylás
S nem tépi a fájdalom a szívemet.

Fönn az égen gomolyogva
Tovaszálló bus felete lellegek,
Mondjátok meg egy hislányah,
Ne sirasson, ne sajnáljon engemet.
Nem érez már szívem többé,
Megersálk az réges, régen az álomk,
Rózsabimbó lakadásra,
Holdsugaras éjszakákra,
Összelőrölt szívemmel már nem vá-
[rok.]

Hat hónapi börtönre ítélte a
bajai törvényszék a jános-
halmi kerékpár-, élelmiszer
tolvajt.

Tordai Sándor jánosalmi lakos
lopás büntetéssel pádolva állott ma
a törvényszék dr. Linzer tanácsú
előtt.

Tordai ez év októberében egy he-
rékpárt, nagyobb mennyiségű pénzt
és élelmiszert lopott Jánosalmán.

Tordai a törvényszék előtt töre-
delmesen bevallotta a lopást. A
büntelőtörvényszék 6 hónapi börtönre
ítélte Tordai Sándort, ahi hasonló
büntéselemények miatt már több-
ször volt büntetve. Az ítélet jogerős.

megítván, hirtelen ezen statiot el
végeztem és ismét új forspontja ül-
vén, még ezen a napon Bezdánra,
a Duna szélire értem” stb. (Kazinczy
Levelezése. I. 22—23.)

A másik, a közzelenebb adat
története a következő: Helmecey
Mihály rábeszéli Trattner könyv-
kiadót, hogy adja ki Kazinczy ősz
szes műveit. Trattner fel a ráfize-
téstől és előfizetési felhívást bocsát
ki. Ilyen felhívást kapott Bács-Bod-
rog vármegye is. Bácsmegye rendei
— Dömötör Pál bajai ügyvéd és
táblabíró javaslatára — megszavaz-
ták az előjegyzés rájuk eső költsé-
gét. Mikor Helmecey erről a tény-
ről értesíti Kazinczyt, Kazinczy
Széphalomról 1814. jun. 15 én a
következő köszönő levelet írja Dö-
mötörnek: Tekintetes Táblabíró Úr!
Helmecey barátomnak leveléből ér-
tem, mely buzgón segéltetett lé-
gyen szándékunk a Tekintetes Úr
által s hogy Tek. Bács Várm. Rendei
az igyekezet előmozdítására épen
olly készeknek bizonyították magu-
kat, mint sok egyéb Vármegyénk
Rendei hidegeknek, nyilván azon
okból, hogy ezek előtt a Trattner
jelentése nem talált ily hazafiú
Párfügőt, Fogadja el szíves hálámat
a Tekint. Úr nemes gondjaiért.”
(K. L. XI. 434—35).

Kazinczy nagyon megkedvelte e
nemes gesztusáért Dömötör Pál régi
jó táblabírókat, Helmecey-hez írt
levelében (1814. szept. 7.) így szö-
röla: „Dömötörnek írtam választ mi-
napji levelére.” Az megbeszélhetet-
len ember.” (K. L. XII. 81.) Sainos
Dömötör e levele nincs meg Ka-
zinczy levelezésének 22 kötetes
kiadásában.

Kazinczy és Baja viszonyára vo-
natkozóan több adatot még nem
találtam. Halála évében hírlapunk
még nincs, nekrológot hiába keres-
nénk. Születésének centenáriuma al-
kalmából azonban az országos ün-
neplésből Baja is kiveszi a részét.
A jolsikerült bajai ünnepség vissz-
hangjait megtaláljuk a Hölgyfutár-
ban (1859. 142. sz.) és Kempelen
Gy. Kazinczy könyvében. (Szeged
1860. 142. l.) Az ünnepségnek, me-
lyet a Baja-Bácska 1935. évi ápr.
21 i számában ismertettem már,
cikkünkre legérdekesebb vonatko-
zása, a bajai költő, Tóth Kálmán
Kazinczy Ferenc emlékezete c. köl-
teménye.

(Pécs) Dr. Csapláros István.

— A Bajai Tóth Kálmán Kaszi-
nó évi közgyűlése. A Bajai Tóth
Kálmán Kaszinó január 6 án délután
3 órakor tartja rendes évi tisz-
tújító közgyűlését.

Baja és a járás sorskérdései 1936-ban.

Írta: Meskó Géza.

Soha a falu probléma, a falu és város egymásrataltsága nem volt oly égetően aktuális és mégis, soha a falu nem esett oly messze tőlünk, mint manapság. Történelmi események zürzavaros éjszakájában forrma a világ és a nagy kérdések árnyékában szerényen indul meg a két ősi szomszéd, a város és a falu egymásrataltsága. Az irányzat mindinkább erősebben bontakozik ki, a vágyak mind bátrabban jelentkeznek és a kérdés fontossága lassan bizonyossággá komolyodik... Először jöttek a kulturnemzetek. Egy-másután döböntenek rá arra a nagy igazságra, hogy a nemzeti és a gazdasági erők kiapadhatatlan forrását ma a falu jelenti és a népi erők bekapcsolását a nemzeti munkaközösség harmóniájába a várossal való korrelációja biztosítja. A Duce hazájában büszke falvak emelkednek ki a pontusi mocsarak miázmas gőzéből és a keletporosz Erbhöfokban telepített parasztság, ez a sziklaszilárd tömb, egy új arisztokrácia jegyében és sokra kötelező ígéretével áll őrt a germán birodalom keleti határára. S vehetnénk sorra a többieket. Telepítés... földreform... a népi energiák megkötése... falukutatás — ez a jelszó most mindennél, mely nem frázis, de élő szük-ségesség és a nagy koncertban ma a kicsiny Magyarország sem áll egyedül.

Érezte e kérdések fontosságát a fiatal bácskai értelmiség is, mely elkerülve Bajáról, a térbeli távolság arányában egyetemes érdeklődéssel fordult e sorsproblémák helyi vonatkozásai felé. A szülőföld iránti ragaszkodás és a lokalpatriotizmus kitörőhöz nem érkezői voltak a vezetőintézők, melyek kezükbe adták az irónt és a statisztika vasos köteit, de mindenképpől ott a spontán vágy, mely nem röstel a házáért dolgozni is. A szorosban helyi érdekeket szolgáló ügy hordereje természetesen nem a körül forog, amelyet a fentjelzett nagy problé-

mák messzebbfekvő célként innak elő, hanem csakis a diagnózis elérésére szabad erejét összpontosítania. A munka, melyet el kell végeznünk, csak konstatació, megállapításokat végezhet, eredményeket, tényeket szögezhet le. Messzenemően, szinte kínos részletességgel kell feltárnia a való helyzetet, a letagadhatatlan gazdasági statusquot és ezért be kell nyomulnia, át kell furnia magát az adatok végeláthatatlan őserdején. Így alakul majd ki a kép, ez az ezernyi szállal összefűződő, mozaikszerű pillanattfelvétel, mely gazdaságföldrajzi jelentőségű és a helyi kérdésekre vonatkozik.

A módszer, mely munkánk elkészítésénél vörös fonálként végigkísér, természetesen a par excellence statisztikai. A látszólag szürke és unalmas számok mozdulatlan sorai mögött bámulatos világ elevenedik meg szemünk előtt. Husbavágó, százszázalékosan magyar élet hullámai lüktetnek itt a grafikonok mögé húzóda: születés és halál, szaporodás és gyermekkacaj, sok-sok könny, fájdalom, munkanélküliség és gazdapanaszok öllönek a megelenedett valóság kopottan magyar gunyájába. A föld mélyeséges szeretete izzik sokszor a látó szemek előtt és a sóhaj a rög után, melyben ott csillan a századok vértelen tragediája. Nemzetiségek lassu felbukkanását jelzik a számok, gyors előretörést, majd ismét a csendes sorvadást. Apák és fiaik zajtalan küzdelme pereg le előttünk, generációk néma birkózása a földért és a föld körül... S mindezt a számok tárják elénk, melyek nem is olyan ridegek. Különösen akkor, ha nem csupán és kizárólag számok maradnak a kutató előtt. De nézzük, mit tudnánk mondani az eddig végzett munkáról.

A kérdés, mellyel foglalkozunk, nagy anyagot tár elénk. Tizenkét község összegyűjtött statisztikai nyersanyaga fekszik előttünk hatalmas halmozban, számoszlopok, tér-

képek és rubrikák feltornyosuló edejében. Ehhez járul még Baja város és — összehasonlítás céljából — a vármegyére vonatkozó anyag összessége is. Mindezt a M. Kir. Központi Statisztikai Hivatal kiadványából és népszámlálási jelentéseiből merítettük. Természetesen a gazdaságföldrajzi kép teljességéhez sok egyéb konkrétumra is szükségünk van, melyek a legkülönfélébb fórumokhoz, tudományos intézetekhez nyíltak meg az utat. Mindenütt kérésleges támogatást is találunk. A munka maga az Orsz. Szociálpolitikai Intézetben folyik, ahol a hely természete már predestinál a kutatásra. Az anyaggyűjtés lassan a befejezéshez közeledik és most a feldolgozásra kerül a sor. Már a rész-munkák befejezésekor is pompás, kaleidoszkópikus kép tárul elénk. Egy darab csodafeladat magyar élet ez, amely részleteiben is lenyűgöző és gondolatokra ébreszt.

Egymástól alakulnak így ki a 40 ezer lakosú járás vallási, kulturális és szociális viszonyai, a nemzetiségek alakulása, a szaporodás ijesztő vagy örömdetes adatai, foglalkozási megoszlások, birtokkategóriák eloszlása, gazdasági munkásstatisztika stb. Ezekből a színes adatokból tevődik össze egyik főc-

lunk: a járás kisgazda és földművelés rétegének gazdasági életét kutatói, a földbirtok ijesztő elaprózódását kimutatni.

Vándorlásaink a számok birodalmában máris meglepő eredményekre vezettek, melyek így foglalhatók össze:

1. A bajai járás községei a területéhez és a lélekszámnak megfelelően extenzívnek mondható gazdálkodáshoz képest túlnépesek. Rendkívüli aránytalanság az a falu lakossága és a földbirtok között, hogy 1 főre kb. csak 2—4 k. hold esik. Az alföldi községekben ez az arány általában 2—3 szor akkora.

2. Ezzel párhuzamosan kiemelendő az is, hogy a bajai járásban a községek jóval nagyobbak, mint pl. a Dunántul, viszont a települések sűrűsége kb. megfelel a Dunántulnak. Nagy lakosú, 8—10 ezres u. n. „faluvárosok” nem ritkák az Alföldön, de ott a települések eloszlása oly ritka, hogy ez az aránytalanság nem szembeszökő.

3. Mindjobban kezd kibontakozni a sok apró mozaikból a nagy egész kontúrja, annál élesebben mutatkozik a munka vezérmotívuma: az egymásrataltságot Baja és a környéke között. Igen fejlett gazdasági komplementaritás ez, mely a ter-

Bátran lépjen

védi cipőjét

**Minden mulandó,
Az ékszer maradandó.
Ékszer órákat karácsonyi ajándéknak.**

SZIKLAI MÁRTON
órák és ékszerész-nél.
Erzsébet királyné-ucca 21.

Régi ékszereket, tört aranyat és briliánsköveket a legmagasabb áron veszek.

Mindenféle arany és ezüst ékszerek raktáron.

Prima sweizi kar- és zsebórák. — Tisztviselőknek igen kedvező részletfizetésre is.

**Kerülje a fölösleges bosszankodást pontatlanul járó órájával.
Óra vásárlás és javítás csak szakembernél.**

Pontosan járó férfi és női karórák 2 évi jóállással már 6 pengőtől.

melő és fogyasztó tájak egymással történő kiegészülését jelenti a geopolitika nyelvén. S itt nyomul előre Baja város központi szerepe az egész munkában. Geopolitikai elhelyezkedése révén, mint hidváros és vásárváros, centrális helyzetet foglal el a környező falvak között. Nemcsak kulturközpont, hanem főleg fogyasztócentrum is, melynek irányító hatása kell legyen környéke termelésére. Baja részéről a vidékre, viszont a vidék községei Bajából élnek — ezt diktálja a gazdasági törvények vaslogikája.

Az egész munka koncepciója e körül épül fel. A Thünen-féle elmélet veszi alapul, melynek lényege az, hogy a fogyasztó centrum körül koncentrikus körökben foglalnak helyet a termelés különböző kategóriái. Bajára ez az elmélet fényesen ráillik, ki fogjuk mutatni.

A munka még csak fele útján halad. Viszont az idő gyorsvonalon rohog előre. A kérdéskomplexumok megoldásra várnak és a befejezés

százhuszas tempót sürget. Az erők összegyűjtésére van szükség és ezért fordulunk ma bizalommal a város közönségéhez. Megértést kérünk, buzdítást és önzetlen támogatást. Akinek van egy kis ideje és akiből nem halt még ki az idealizmus, kapcsolódjék be sorainkba. Mert a

közért végzett munka lokális és egyetemes jelentőségű. A város érdeke. A járás érdeke. Az ország érdeke.

... és a jutalom érte csak egy lehet, amiért mindnyájan dolgozunk: egy virágzóbb Bácska.

Egy hónapi fogházat kapott a gázoló soffőr, aki a Mátételke-Tataháza közötti országuton elűtött egy kerékpárost.

A Mátételke-Tataháza közötti országuton, — mint azt annak idején megírtuk, — Wilhelm József bácsalmási soffőr elűtötte kocsjával Juhász Pál tataháza kerékpárost, aki kórházba szállítása közben meghalt.

Az ügyesség gondatlanságból okozott emberölés vétsége miatt emelt vádat Wilhelm József soffőr ellen.

A büntetőtörvényszék dr.

Linzer-tanácsa tegnap tárgyalta a gázoló soffőr ügyét. Wilhelm védekezése során előadta, hogy önhibáján kívül ütötte el a kerékpárost; majd saját kocsján beszállította a kózkórházba.

A törvényszék a vádbeli cselekményben mondotta ki bűnösnek Wilhelm Józsefet és egy hónapi fogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

versenyszámát, Gyuladiák-Farkas N. Repülj fecském című dalát. Utánna egyveleget énekelt.

Sass József karmester nagy tudással, biztosan dirigálta a dalárdát, mely jól, fegyelmezten engedelmeskedett minden intésének.

A hangversenyt reggelig tartó tánc követte.

Bélrenyhás és kinzó főfájások.

a máj és az epeutak bántalmait, gyomor- és bélhurut, aranyeres bajok és a végbél megbetegedései esetén a természetes „**Ferenc József**” keserűviz gyorsan és biztosan megszünteti a hasi szervek pangását. Sok évi kórházi tapasztalat igazolja, hogy a **Ferenc József** víz használata a bélműködést kitűnően szabályozza és erőlyes elvonó hatása következtében soványító kurákra is igen alkalmas.

URÁNIA

1935. dec. 31-én,
1936. jan. 1-én,
1936. jan. 2-án,

Budapestet és megelőzve Magyarországon először.

Csókra születtem

(Huzd rá cigány)

EGGERT MÁRTA
legvidámabb ragyogó ujdonsága 10 felvonásban.

LEHÁR FERENC
gyönyörű zenéjével.

Kisérő filmje:
STAN és PAN
kittinő vigjátéka

A két skót
10 felvonásban.

A Bajai Daloskör hangversenye.

Szép műsort állított össze a Bajai Daloskör szombat esti hangversenyére.

A közönség érdeklődése azonban nem állt arányban a műsor művészi értékével, de ebben talán a hónap végének is része volt.

A dalárdát többször szeretnénk hallani; a kar fegyelmezett, a karmester lelkiismeretes munkát végez, de a nyilvánosság lelkesítő szerepét jól teszi majd a dalárdának.

A műsor első számaként az 1935. évi szegedi ker. dalosverseny I. nehéz műdalosportjának versenyszámát: Pogatschoigg: „Hallod a hegedűt?” című dalát énekelt a dalárda. A hegedű lelke a hurokban szólal meg; minden hur más más hangegységet képvisel, a művész játéka mégis harmoniát teremt a hurok hangjaiból.

A kar szépen fejezte ki a hegedű hurjainak egyéniségét és mégis összelve örvény harmoniáját.

Gellért Viktória Liszt Ferenc Con-

tiége d'amourját és Chopin Polonaise as durját játszotta zongorán. A kezdeti rövid lámpaláz után a művész biztonságával, nagy technikai felkészültséggel, briliánsan játszott; különösen Chopin Polonaise-vel ért el frenetikus sikert. Markáns, szinte viharos fortessimói; a lány pianók, hihetetlenül finom futamok vitték, ragadták magukkal a hallgatót vagy ringattak valami személytelen nívós hangulatba.

Néhány szép ráadással tetézte meg programját.

Kimagasló száma volt a műsorban S. Schmidt Erzsébet énektanárnő éneke. Lavottából, Mozartból és Paisielloból énekelt dalokat. Kellemes hajlékony szoprán hangjával igen intelligensen bánt.

A közönség hálásan tapsolta a szép műtélvezetért, melyet éneke nyújtott.

Zárószámként a dalárda elénekelt az 1930. évi szegedi országos dalosverseny I. nehéz műdalosport

CORSO

December 31-én
Január 1-én

SCHIRLEY TEMPLE
filárfilmje

Kacagó szemek
bűbájos vigjáték 10 felv.

Azonkívül:

Csókos tengerészek
nagy bohózat 10 felv.

Ujévre

kittinű fehér és siller
FAJBOROKAT

olcsó reklámárban árusít:

SINGER, Szent Antal-utca 1.

A Liszt Ferenc-Kör újévi ajándéka a bajai zenekedvelő társadalomnak.

Örömmel közöljük, hogy a Liszt-Kör január 9-i hangversenyén, Hóehn Alfréd, a német zongoraművész legkiválóbb reprezentánsát tudják zenekedvelő közönségének bemutatni, aki ma a világ legelső előadóművészeinek sorában foglalt helyet.

HIREK

December 31-én este 8 órakor Szilveszter-estély és előadás az Ipartestületben.

December 31-én este 9 órakor a Nemzeti Kaszinó Szilveszter-estélye.

December 31-én este 9 órakor házból a Legényegyletben.

December 31-én este 9 órakor a Bajai Kereskedő Ifjak és Magán-tisztviselők Egylete és a Bajai Sport Egylet Szilveszter-télya a Nemzetiben.

Január 4-én Bácskai magyar bál, Anyós Laci közreműködésével.

Január 5-én délután fél 4 órakor az alsóvárosi „Kopiszfán Szilveszter” műsoros előadása az Ipartestületben.

— **Boldog újévet kíván előfizetőinek, hirdetőinek és olvasóinak a Baja-Bácska szerkesztősége és kiadóhivatala.**

— **Új gyógyszerész Baján.** Kósa Imre volt bácsbokodi legutóbb mezőkövesdi gyógyszerértulajdonos Bajára jött és betársult a Gyarmati-féle gyógyszeriarba. A hitű szobor körében álló patikusnak Baján kiterjedt rokonsága van és így máris igen nagy rokonszenvenek örvend. A város közönségének nem kell őt hüllően bemutatnunk. Kósa Imre gyógyszerész mint értesülünk január 1-től már részt vesz a gyógyszerár vezetésében.

— **Kereskedőifjak és magán-tisztviselők bálja a Nemzetiben.** A Nemzeti szálloda nagy tánctermében ma este 8 órai kezdettel tartja a Bajai Kereskedő Ifjak és Magán-tisztviselők Egyesülete szilveszteri tombolával egybekötött tánc-estélyét. A táncmulatságnak előreláthatólag nagy sikere lesz.

— **Szilveszteret a Nemzeti Kaszinóban.** A Nemzeti Kaszinó ma este 9 órai kezdettel tartja szokásos szép sikerű szilveszteri táncmulatságát. A fényes külsőségek hagyományok szerint megrendezett táncmulatság iránt a város irántársadalmában nagy érdeklődés nyilvánul meg.

— **Kártyázás közben összeszófalkoztak; a rendőrség mindkettőt előállította.** Nuszpl Sandor köfaragó segéd régi ismerőseivel ifj. Pécsi Jánossal egész délután kártyázt. Valami miatt nézeteltérés támadt közöttük és összeverekedtek. A lárma előjöttek a házbellek és a szomszédok, akik alig tudták szét választani a két verekedőt. A helyszínen megjelenő rendőr őrszem mindkét botrány okozót előállította.

— **Szemünk az újság olvasása közben nagy izommunkát végez.** A söröket követve állandóan ide-oda vándorol; ehhez jön a pupilla szűntelen tagulása és szűkülése. Percenként így 140—160 különböző mozgulaton végez szemünk. Ez a nagy izommunka és a rengeteg finom szemideg folytonos igénybevétele túlterhelést jelent, ha nem megfelelő, vagy nem elegendő világítás mellett használjuk szemünket. Különösen mesterséges fényél való olvasás és munka közben kell figyelni arra, hogy a világítás kifogástalan legyen. Ha tökéletes fényű, megbízható Tungram duplaspirállámpát használunk, úgy nemcsak szemünk jár jól; a duplaspirállámpa ugyanis jobb fényt ad, ugyanakkor azonban viszonylag kevesebb áramot fogyaszt, tehát igazán gazdaságos világítást biztosít.

— **Ha fáj a feje és szédül, ha teltség, bolygalmat, gyomorégést, vertődulást, szorongást vagy szívdobogást érez, igyék minél előbb valót „Ferenc József” keserűvizet, mert ez a gyomor és a belek működését előmozdítja, az epékiválasztást fokozza, az anyagcserét megélelmeíti és a vérkeringést felléfrissíti.**

— **Egyhónapi fogházat kapott az erőszakoskodó tompai legény.** Horváth Mihály tompai legény október 20-án bálból kísérte haza Szekeres Etel tompai leányt; az után a legény erőszakoskodni kezdett a leánnyal. Szekeres Etel segítségkiáltására azonban elmenekült. A bajai törvényszék ma tárgyalta az ügyet és Horváth Mihályt egy hónapi fogházra ítélte, az ítélet 3 évi próbaidőre felfüggesztve.

— **Kelendos kerékpárolás a törvényszék előtt.** Rubus János kelebiai lakos ez év októberében ellopta Klein Zoltán kerékpárját; majd a lopott kerékpáron Budapestre ment, ahol a Keleti pályaudvaron ráakasztott a kerékpárra egy cédulát arról, hogy küldje vissza jogos tulajdonosának. A bajai törvényszék ma tartott főtárgyalást az ügyben és Rubus Jánost lopás bűntettében mondotta ki bűnösnek és 7 hónapi börtönbüntetésre ítélte, jogerősen.

Laptulajdonos:

Dr. KMEZY LEHEL.

... facsemetéket is cyánoznak!

Füredi Sándor ökl. vegyész-mérnök cyánozó vállalata, Baja, Cifrusz Ferenc-utca 12. Lakásvizsgálattal megbízva: Liszka és Hídeg szobafestők, Katona József-utca 3. szám. A lakásvizsgálata díjtalan.

varázsszőnyeg

A VARÁZSLÓ PEDIG A:

Tündérújjak

MERT P. 14/40-ÉRT EGÉSZ ÉVEN AT KÜLDI A POMPÁS LAPOT ÉS EZENKIVÜL ADJA A REMEK

SZŐNYEGAJÁNDÉKOT!

Minden előfizetőjének 90x90 cm. nagyságú

MŰVÉSZIES RAJZU KELIMSZŐNYEGET

AD AJÁNDÉKBA A TÜNDE RÚJJAK.

A Lakatos Artur művész-tenőr tervei szerint készült szőnyeghez a pompás testű valódi csapjufonlatot a HAZAI FÉSŰSPONO és SZŐNYEGTÁR különös gondossal gyártotta.

A TÜNDE RÚJJAK

Magyar Kézimunka Újság előfizetői díja egy évfe P. 14.40. Az összeg beérkezése után nyomban kiadjuk az abszolút értékes ajándékot. A részletekben előfizetők részére pedig félre tesszük azt.

Minden komoly kézimunkaódielt lelvesz előfizetőseket!

Előfizetést felvesz:

Breuer Miksa, Huszár Arnold és Szilágyi Ilona kézimunka üzlete.

T. TÜNDE RÚJJAK

Bást. Szerviló-úti 3. Tel: 67-840.

Mutatók be nem írt díjtalanul a szőnyegért. Küldésük mulatványozamatot és részletes leírásokat.

Név: .....

Foglalás: .....

Cím: .....

ABBÓL AZ ALKALOMBÓL,
hogy cégünk

60 éves

jubiläumához érkezett
NAGY

**Karácsonyi
vásárt**

rendezünk.

Kész női ruhák, kabátok, női kalapok, fehérneműk és gyermek ruhák gazdag választékban.

LÖVENSTEIN FRIGYES
(Városháza.)

**Ejjeli
szolgálatot tart**

reggel fél 8 óráig és
vasárnap d. u. nyitva
dec. 30-tól jan. 6-ig
Dr. GEIRINGER JÁNOS
WÉBER DÉNES
gyógyszertára.

2 éves szurkosnyár
fűz hasáb
akác „
szil „
kőris „
és gömb
vegyes aprított
kemény tűzifa

DOROGI

sajtolt kocsz, tojás szén,
dió szén

raktárról a legolcsóbb napi
árban azonnal szállít

GRÜNHUT és TÁRSA BAJA.
Telefon 160.

Saját termelésű tűzifa:

2 éves

vágású

I^a száraz

akác hasábfát
kőris „
tölgy „
szil „
szurkos nyár hasábfát
fűz hasábfát
kemény gömbfát
lágú „
apritott akácfát
apritott tölgy és szilfát

a legolcsóbb napi árban házhoz
szállítunk.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Wiesel Sándor és Fia

fatermelők és tűzifanagykereskedők

Telefon : **BAJA** Telefon :
tűzifa telep 195. Haynald-u. 13. városi iroda 42.

Ha szépen, jól és olcsón
akar öltözködni

**ruháit
csináltassa**

Máté Lajos
férfi szabónál
(Sugovicapart).

HIRDETÉSEKET FELVESZ
A NYOMDAVÁLLALAT.

Ha utazni akar

kényelmes csukott kocsiban,
hívja fel telefon : **314-et.**

VANCSIK bérautós.

Éjjel is rendelhető!

MEGNYITOTTUK

ujjonnan berendezett
fűszer- és csemege üzletünket
(A megyeházával szemben).

Felvágtattak sajt, vaj, sajtárpörkölésű friss kávé,
cukorkák, terményárúk és mindennemű háztartási
cikkek.

Magunkat a nagyérdemű közönség szives pártfo-
maradunk mély tisztelettel

Cseh és Tölgyesi
fűszerkereskedők

VÉRTES szénkereskedelmi
részvénytársaság **BAJAI FIÓKJA**

Telefon 52. Ferenciek-tere 2. Telefon 52.

Kályhafűtésre használjon
tatai tojásbrikettet,
kocszbrikettet, tatai szalonszenet,
budapesti elsőrendű gázkocszot.

Ipari szén szeszgyárak, téglagyárak, gőzmalmok és
üzemek részére kitűnő minőségben. Eladás nagyban és
kicsinyben házhoz szállítva.

Csukott bérautó 6
személyes

Minden időben bárhova legelőnyösebben
megrendelhető **Laky bérautósnál.**

Telefon 375. — Baja, Kigyó-utca 18. szám.

Bakanek és Goldberger
könyvnyomdája

Baja, Ferenciek-tere 2. szám.

NYOMTATVÁNYOK

**PLAKÁT
REKLÁM
IRODAI**

és kereskedelmi nyomtatványok
jutányos áron, a legizlésebb és
modern kivitelben készülnek.